

Chluměček

leden – únor 2023

Dvoutměsíčník farnosti Luže

Zvony na Chlumku Současný stav

Uvnitř čísla i pár unikátních fotografií
z instalace současného zvonového
vybavení – zvonu Marie, Václav a
Josef

Adventní duchovní obnova

Obraz Panny Marie

Tříkrálová sbírka

Zvony na Chlumku

Dětská sekce

*Ukryj mě, Bože, do dlaní a skončí každé hledání.
Schoulím se ve tvé náruči a ta mě naučí,
že tvoje bytí všechno přesahuje.
Strach ke mně natahuje své spáry, duši tiskne,
křičí na ni, že není ničí.
Ale ty jsi větší.
Tvá velikost všechno předčí.
Jistoty bezmocné vteřinu prožiju.
Pak svého tápání okovy rozbiju,
vrhnu se do tůně lásky tvojí
a v ní se ukryju.
V hlubině jistoty tvá náruč pevně stojí.
Kdo se tu ještě bojí?*

*Chválit tě bude, Pane, vždy moje duše.
Slova zní prázdně a hluše
však tiše
zvedne se závan vzývání.
Všichni jsme pozváni.
Do náruče, do lásky, do spočinutí.
A nic mě nedonutí
nevěřit v lásku, nevěřit v odpuštění.
Ať se vše mění, ať vidět nic není,
přece má duše v tichu a v lásce spočívá.
Je tvá.*

Markéta Koronthályová – Utkáno z kamínků

(MD)

Milí čtenáři časopisu,

na začátku nového roku bych chtěl spolu s vámi přemýšlet nad slovem HODNOTY. O hodnotách se mluví všude, je to jedno z nejskloňovanějších podstatných jmen ve veřejných debatách současné doby. Zároveň panuje velký zmatek ohledně významu tohoto slova. Mnozí jen užívají v zásadě jako citoslovce, jiní jako heslo, které má být srozumitelné. Odvoláváme se na tradiční hodnoty, evropské, křesťanské hodnoty, ale co se tím myslí?

Slovem hodnota označujeme to, co je hodnotné (hodné uznání), tedy to, co je pro nás významné, čeho si ceníme. V podobném významu se používá slovo prioritita nebo preference. Chtěl bych se v tomto úvodním zamyšlení zaměřit na hodnoty křesťanské, co tím míníme, vycházím přitom z článků, které byly na toto téma publikované v časopise Salve.

V církevním prostředí (celou věc dost zjednoduším) se pod slovem hodnoty označovala dobra. Středověk vycházel z Aristotelovy definice, že „dobro jest to, k čemu všechno směřuje“. Člověk touží po dobru a chce na něm mít podíl. Inklinace k dobru je vlastně inklinací k blaženosti. Dobré je, co člověku pomáhá k dosažení věčného cíle. Termín hodnoty pochází z ekonomie 19. století, kde označoval subjektivní ocenění materiálních statků. Do slovníků církevních dokumentů se dostával postupně. Zatímco dobro podle tradiční definice předpokládá, že po něm někdo touží, hodnoty existují nezávisle na subjektu.

V našem prostředí, v různých debatách se setkáváme mezi katolíky s tím, že volají po návratu k tradičním hodnotám. Jenže, co máme vlastně na mysli. Názorová roztržštěnost se mnohdy zvětšuje. Asi nejlépe toto téma podle mého mínění uchopil český teolog Karel Skalický v jednom svém článku. Skalický píše: „Při velké roztržštěnosti a nejednotě vidím, že kontinuitou je Ježíš“, v něm vidím i klíč a řešení“. Skalický nabízí pozoruhodnou perspektivu scelující zdánlivě roztržštěné křesťanské kulturní dědictví české společnosti. Ježíš je podle něho středem všech tradic. V tradici cyrilometodějské je to Ježíš Kristus jako Boží moudrost. V tradici svatováclavské je to Ježíš Kristus jako král s trnovou korunou. V tradici husitsko-bratrské je to Ježíš Kristus jako Boží Slovo. V tradici svatojánské je to Ježíš Kristus jako kněz reprezentovaný řeholníky a kněžími, kteří se ujali péče o zdecimovaný český národ po třicetileté válce.

A v tradici obrozeneco-masarykovské je to Ježíš Kristus jako vzor pravého lidství, který oslovuje národní buditele.

Jsou tady popsány různorodé perspektivy protínající se v osobě Ježíše Krista. Pro nás křesťany žijících v různých denominacích je rozhodně Ježíš Kristus středem, který nás spojuje a je důležité hledat střed, to co nás spojuje, ne co rozděluje. V rámci většinové sekulární společnosti dneška je potřeba hledat spíše společné hodnoty, které nás mohou spojit. Mohou to být hodnoty křesťanského humanismu, které spojují naši zemi s širším společenstvím států v západní Evropě. Co mám na mysli: úcta k lidské důstojnosti, svoboda, demokracie, rovnost, právní stát a dodržování lidských práv.

o. Josef

OTÁZKY A ODPOVĚDI PRO KŘEŠŤANA

Desatero - Druhá kapitola - Miluj bližního svého jako sebe samého

Páté přikázání: Nezabiješ

482. Co vyžaduje mír ve světě?

Vyžaduje spravedlivé rozdělení a ochranu dober osob, svobodnou komunikaci mezi lidskými bytostmi, respektování důstojnosti osob a národů, trvalou praxi spravedlnosti a bratrství.

483. Kdy je morálně dovoleno užít vojenskou moc?

Užití vojenské moci je morálně ospravedlnitelné, jsou-li zároveň přítomny následující podmínky: jistota trvalé a těžké způsobené škody; neúčinnost jakékoliv jiné pokojné alternativy; oprávněné možnosti úspěchu; vyloučení horších následků, vezme-li se v úvahu současná síla ničivých prostředků.

469. Jaký trest je možno uložit?

Trest musí být přiměřený závažnosti zločinu. Dnes, kdy stát má možnosti potlačovat zločin tak, že viníka učiní neškodným, případy absolutní nutnosti trestu smrti jsou již velmi vzácné, ne-li prakticky neexistující (Evangelium vitae). Jsou-li nekrvavé prostředky dostačující, úřední moc se omezí na tyto prostředky, protože ty lépe odpovídají konkrétním podmínkám obecného dobra, více odpovídají důstojnosti osoby a viníkovi definitivně neodnímají možnost morálně se obrodit.

470. Co zakazuje páté přikázání?

Páté přikázání zakazuje jako těžce se protivící mravnímu zákonu:

- přímou a úmyslnou vraždu člověka, ale i spolupráci na ní;
- přímé ukončení těhotenství, chtěné jako cíl nebo prostředek, ale také spolupráci na něm, pod trestem exkomunikace: lidská bytost musí být absolutním způsobem hájena ve své integritě již od svého početí
- přímou eutanázii, kterou se aktivně ukončuje život tělesně postižených osob nebo nemocných nebo umírajících;

- sebevražda i záměrná spolupráce na ní, neboť to těžce uráží spravedlivou lásku k Bohu, k sobě a k bližnímu: co se týká odpovědnosti, sebevrah ji může zvětšit, dá-li pohoršení, ale mohou ji zmenšit zvláštní psychické potíže nebo těžký strach.

471. Jaké lékařské procedury jsou dovoleny, když je smrt považována za bezprostřední?

Léčebné kúry, které má mít nemocná osoba, se nesmí oprávněně přerušit. Je oprávněné použití utišujících prostředků, nezaměřených na smrt, a zřeknutí se „terapeutické úpornosti“, to je použití nepřiměřených lékařských procedur a bez rozumné naděje na kladný výsledek.

472. Proč musí společnost chránit každé embryo?

Nezcizitelné právo na život každého lidského jednotlivce, již od jeho početí, je základním prvkem občanské společnosti a jejího zákonodárství. Nedá-li stát svou moc do služby práv všech a zvláště nejslabších, mezi nimi ještě nenarozených, jsou tím ohroženy samy základy právního státu.

473. Jak se lze vyhnout pohoršení?

Pohoršení, které spočívá v tom, že se druzí přivedou ke konání zla, se lze vyhnout tím, že se respektuje duše i tělo osoby. Uvádí-li se jiní k tomu, aby těžce hřešili, páchá se těžká vina.

474. Jakou povinnost máme vůči tělu?

Musím rozumně pečovat o tělesné zdraví, své i druhého, přesto se ale vyhýbáme kultu těla a jakémukoliv druhu přehánění. Kromě toho je třeba se vyhýbat užívání drog, jež způsobují velmi těžké následky na zdraví a na lidském životě a také zneužívání jídla alkoholických nápojů, tabáku a léků.

475. Kdy jsou morálně dovolené vědecké, lékařské nebo psychologické experimenty na osobách nebo skupinách lidí?

Jsou morálně oprávněné, jsou-li ke službě integrálnímu dobru osoby a společnosti, bez nadměrných rizik pro život, tělesnou a psychickou integritu subjektů, dostatečně informovaných a souhlasících.

(PR)

Adventní koncert Pěveckého sboru dětí a dospělých z Chrasti, skupina HB a hosté

Je 11. prosince 2022, jdu na adventní koncert na Chlumeck, je docela zima, říkám si, kolika lidí asi tak přijde? Po příchodu jsem překvapený, kostel se v 16.45 pomalu plní. Po příchodu do zákristie se zdravím se s členy pěveckého sboru z Chrasti. Po úvodní písni Tichá noc následuje přivítání. Kostel je naplněn do posledního místečka. Lidé mezi lavicemi a vzadu stojí, protože už nemají, kam by si sedli. I na emporách je plno. V kostele je přece jen docela chladno, říkám si, asi půjdu domů. Jdu se po chvilce postavit dozadu za lavice, tam je nejlepší akustika. Potkávám pár známých tváří a pozdravím se s nimi.

Písničky jsou skvělé, zvláště sólo malého chlapce předškoláka. Atmosféra je tak dobrá, že i přes chlad, který cítím, se nemohu odhodlat, abych odešel do tepla. Dostala mě píseň: „Maria zdalipak víš, že Ježíš bude po vodách chodit, Maria zdalipak víš, že On se stane Králem celého světa...Maria zdalipak víš...nádherně zaspívaná píseň od paní Šmejdové, manželky sbormistra, s velmi hlubokým textem, teologicky velmi dobře promyšleným. Lidé stále více tleskají. Na lidech je vidět, jak pozorně naslouchají. Písně nás dojímají, je to vidět, nelze to skrýt. To všechno dotváří atmosféru. Tomáš, katechumen, který sedí vedle, mi po chvilce říká: stálo to za to.. Skvělý koncert, díky za něj všem, kteří po dva roky obětavě cvičili, aby nám předali radost, kterou stále více potřebujeme. Bez ní je život jen živoření. (O J)

Rorátní mše svatá v Paletínské kapli

Po roce jsme se díky Bohu vrátili k adventní rorátní bohoslužbě a slavení eucharistie v Paletínské kapli.

3.12. v sobotu před druhou nedělí adventní jsme se ještě za tmy sešli ke slavení mše sv. v Paletínské kapli. Bez elektřiny, jen při svíčkách jsme se snažili více se zklidnit, ztišit a připravit Pánu cestu do našeho srdce před nadcházejícími svátky vánočními. Někdo přišel jen se svíčkou nebo s lucerničkou, někdo vybaven čelovkou, baterkou či chytrým telefonem.

Nakonec byla obsazena téměř všechna místa k sezení a

sešlo se nás zhruba 20. Ta poslední prázdná lavička jistě čeká na někoho z vás příští rok, dá-li Bůh. Během mše svaté se postupně rozednilo a po mši svaté jsme se ještě sešli na snídani na faře.

Děkujeme městu Luže za umožnění bohoslužby a zapůjčení laviček, otci Josefovi za mši svatou a pohoštění na faře a Petrovi s Johankou za hudební doprovod. Akustika v poměrně velké kapli, prakticky bez mobiliáře a s vysoko zaklenutou kopulí, je přímo neskutečná. (PR)

Duchovní obnova v naší farnosti

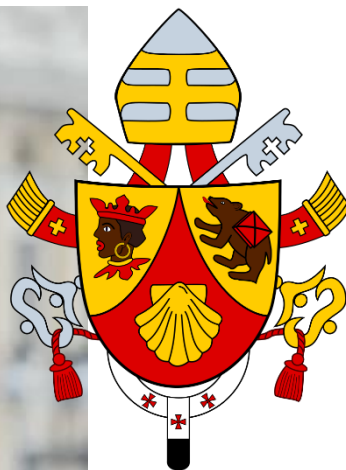
9. – 10. 12. 2022 se uskutečnila v naší farnosti duchovní obnova s o. Josefem Glogarem SDB. Advent je časem těšení a naděje....to byly hlavní myšlenky, které zazněly. Z o. Josefa vyzařovala radost, takže nejen že citoval myšlenky Maxe Kašparů „Deset kroků k radosti“, ale zároveň mně přicházely na mysl myšlenky. Je možné se dívat na život ve světě, kde žijeme s nadějí, protože Bůh drží tento svět ve svých rukou, On tomu všemu nakonec dodá smysl, který dnes ještě nevidíme. (oJ)

Úmrtí emeritního papeže Benedikta XVI.

Poslední den tohoto roku nás bolestně zasáhla zpráva. Že byl povolán na věčnost emeritní papež Benedikt XVI. Přinášíme jen krátkou zprávu, jelikož je po uzávěrce čísla a obsáhlejší vzpomínku na Svatého otce přineseme v příštím čísle.

Requiem aeternam dona eum Domine, et lux perpetua luceat eum. Requiescat in Pace. Amen.

Otiskujeme příspěvek poutníka p. Černého do našeho časopisu

Tajemství obrazu Panny Marie Pomocné na Chlumku v Luži

Od mé první návštěvy v Luži uplynulo už dvacet šest let. Zúčastnil jsem se tehdy slavnostní mše svaté sloužené u příležitosti třistaletého výročí dokončení stavby nádherného poutního chrámu Panny Marie Pomocné na Chlumku. Zaujal mě tenkrát milostný obraz Panny Marie Pomocné (Pasovské Madony), pro který byl ten krásný poutní chrám vlastně vystavěn. V našem farním kostele sv. Kunhuty máme stejný obraz Panny Marie Pomocné a v nedávné době jsem mu věnoval několik příspěvků do našeho farního zpravodaje. Proto jsem rád využil možnost Luži opět navštívit a znovu si prohlédnout tu čistou barokní nádheru. Tak jsem se přihlásil na pouť spolupracovníků a přátel jezuitů konanou zde 17. září 2022.

Se zájmem jsem si tu vyslechl výklad P. Miroslava Herolda SJ o historii poutního chrámu. Postrádal jsem ale jednu, podle mého názoru důležitou informaci, která se všeobecně přehlíží a chybí i v informacích o chrámu. V osobě fundátorky poutního kostela Panny Marie Pomocné na Chlumku Marie Maxmiliány Evy Terezie, hraběnky ze Žďáru, se totiž propojily rody obou hlavních obětí třetí pražské defenestrace 23. května 1618, Jaroslava II. Bořity z Martinic (*1582 – †1649) a Viléma Slavaty z Chlumu a Košumberka (*1572 - †1652). Díky zázračné pomoci Panny Marie přežili tenkrát všechny tři oběti defenestrace pád z výšky 17 metrů. Poutní kapli a potažmo poutní chrám na Chlumku je proto možné považovat také za díkuvzdání Panně Marii za záchranu. Nebylo asi náhodou, že základní kámen poutní kaple pro obraz Panny Marie Pomocné na Chlumku požehnal první královéhradecký biskup Matouš Ferdinand Sobek z Bílenberka v roce 1668, tedy v roce padesátého výročí zázračné záchranu. K mé připomínce mi P. Miroslav Herold sdělil, že sice nelze vyloučit, že by Marie Maxmiliána Eva Terezie mohla při stavbě mariánské kaple na Chlumku mít na mysli i mariánskou souvislost

s pražskou defenestrací, ale žádný dobový pramen to přímo nesděljuje. Proto se tato souvislost v historii chlumeckého poutního místa neuvádí. K tomu ještě dodal, že obraz, pro který dala fundátorka vystavět chlumeckou kapli, nepocházel z linie slavatovské ani z martinické, nýbrž z pozůstalosti otce fundátorky, tedy z rodu Žďárských ze Žďáru. To mě přimělo k tomu, abych se po stopě milostného obrazu Panny Marie Pomocné z Chlumku vypravil znova a zevrubněji. Nebylo to ale jednoduché. Zprávy pramenů o pasovském obrazu Panny Marie Pomocné i literatura o něm mi nebyly dostupné, a tak jsem čerpal informace pouze z internetu. Informací tu sice nalezneme dost, ale nelze je mít za zcela spolehlivé. Proto jsem k nim přistupoval opatrně a v případě jejich nedostatku jsem si musel občas vypomoci i mírnou spekulací.

Předlohou pro milostný pasovský obraz Panny Marie Pomocné (gnadenbild Mariahilf, také Pasovská Madona) byl deskový obraz Panny Marie, který pro drážďanský kostel sv. Kříže namaloval snad už v roce 1514 malíř Lucas Cranach starší (*1472 - †1553) ještě před tím, než se stal luteránem. Od roku 1539 začal kostel sloužit luteránům a Cranachův obraz

Panny Marie se přestěhoval do obrazárny saského vévody v Drážďanech. V roce 1611 přijel do Drážďan s diplomatickým posláním bratr císaře Ferdinanda II., rakousko-tyrolský arcivévoda a biskup pasovský a štrasburský Leopold V. Habsburský (*1586 - †1632). Při prohlídce kurfiřtské obrazárny mu padl do oka Cranachův obraz Panny Marie a byl jím zcela okouzlen. Nato kurfiřt Johann Georg I. (*1585 - †1656) udělal velkorysé gesto a obraz mu věnoval. Vzácný dar si arcivévoda a biskup Leopold V.

Lucas Cranach

přivezl do Pasova a umístil jej do kaple své biskupské rezidence. V roce 1612 povolal do Pasova jezuity, nositele úcty k Panně Marii.

Doba byla pro katolickou církev složitá. Šířila se reformace a z Balkánu se tlačili Turci. Námořní bitva u Lepanta v roce 1572 sice tureckou expanzi po moři ukončila, ale hrozba z Balkánu trvala. Vítězství u Lepanta bylo připisováno pomoci Panny Marie, ke které se na výzvu papeže Pia V. modlili za vítězství katolíci po celé Evropě růženec. Papež Pius V. pak stanovil, aby se jako připomínka

Mariahilf, Pasovská Madona

vítězství u Lepanta každou první říjnovou sobotu slavil svátek Panny Marie Vítězné. Dva roky poté papež Řehoř XIII. svátek změnil na Svátek Svatého Růžence. Další změnu provedl až papež Jan XIII., který jej změnil na Svátek Panny Marie Růžencové. Díky tomu úcta k Panně Marii rostla. Pro náš příběh je velice důležité, že papež Pius V. po vítězství u Lepanta přidal do Litanie loretánské invokaci „Pomocnice křesťanů“ (Maria Auxiliatrix Christianorum). Papež Klement VIII. pak v roce 1601 schválil Litanii loretánskou jako jedinou litanii k Panně Marii. Tak se volání k Panně Marii o pomoc Maria Auxiliatrix Christianorum (Maria, Hilfe der Christen, Marie, Pomocnice křesťanů) rozšířilo po celém katolickém světě. To přivedlo arcivévodu a biskupa Leopolda V. k tomu, že Cranachův obraz Panny Marie nazýval latinsky Maria Auxiliatrix (Maria pomocnice, Mariahilf). Tak

přišel Cranachův obraz Panny Marie ke jménu, které přešlo i na jeho slavnější pasovskou kopii.

Pasovský biskup, arcivévoda Leopold V. Habsburský byl druhorozeným synem arcivévody Karla Štýrského a podle tehdejších zvyklostí habsburského rodu byl určen ke službě duchovní. Už ve dvanácti letech se stal titulárním biskupem pasovským a posléze i štrasburským. Kněžské svěcení ale zatím neměl, proto za něho vykonával církevní obřady pasovský dómský děkan Marquard von Schwendi (*1574 – †1634). Cranachovu Pannu Marii vystavoval pasovský biskup arcivévoda Leopold V. v kapli své biskupské rezidence. Tak, jak obraz okouzлил jeho, tak okouzлил i pasovského dómského děkana Marquarda von Schwendi. Jako dómský děkan měl do kaple biskupské rezidence přístup, a mohl tu Cranachovu Pannu Marii uctívat a obdivovat.

Změna přišla v listopadu 1618, kdy v Innsbrucku zemřel tyrolský regent arcivévoda Maxmilián III. Habsburský. Po jeho smrti dosadil císař Ferdinand II. v březnu roku 1619 do úřadu tyrolského místodržitele v Innsbrucku svého bratra, arcivévodu a biskupa pasovského Leopolda V., který se pak za svým úřadem do Innsbrucku odstěhoval a Cranachovu Pannu Marii si vzal s sebou. To přimělo dómského děkana Marquarda von Schwendi, aby ještě před odchodem arcivévody a biskupa Leopolda V. do Innsbrucku nechal s jeho souhlasem zhotovit kopii Cranachova obrazu Panny Marie, kterou umístil do dřevěné kaple na své zahradě na úpatí dnešního Mariahilfbergu k osobnímu uctívání. Na tuto kopii Cranachovy Panny Marie přešlo i pojmenování Maria Auxiliatrix (Maria pomocnice). Protože arcivévoda a biskup Leopold V. odešel do Innsbrucku někdy po březnu roku 1619, vychází zhotovení první, „originální“ kopie, do období mezi listopadem 1618 a březnem 1619.

V této době také vstoupil do našeho příběhu Jaroslav Bořita z Martinic. Než ale pokročíme dál, musíme ho nejdřív poznat blíže. Nejdříve v Praze, a pak s ním projdeme jeho cestu do Pasova, protože jeho tamější pobyt je pro náš příběh důležitý. Jaroslav Bořita z Martinic se narodil jako pohrobek a dobré vzdělání získal u jezuitů. V roce 1600 se u příležitosti Svatého roku zúčastnil poutě do Říma a dostalo se mu milosti audience u papeže Klimenta VIII., který mu projevil přízeň a povolil mu postavit v rodové kapli v chrámu sv. Víta oltář sv. Ondřeje, který nadal

plnomocnými odpustky. Ve Florencii také zakoupil starý obraz Panny Marie (snad už z roku 1260) a umístil jej do rodové kaple u sv. Víta na oltář. O tom, že byl Jaroslav Bořita horlivým ctitelem Panny Marie od mládí, není pochyb. Díky dobrému vzdělání u jezuitů, své konfesi a kontaktům byl jeho společenský vzestup rychlý. Od roku 1603 byl královským radou, od roku 1609 dvorským maršálkem a v roce 1617 se stal karlštejským purkrabím a královským místodržícím. Ve výnosném a prestižním úřadu karlštejského purkrabí nahradil vůdčí osobnost českého stavovského povstání a předního iniciátora defenestrace hraběte Jindřicha Matyáše Thurna, což pro něj nevěstilo nic dobrého. Třetí pražská defenestrace 23. května 1618 pak byla v životě Jaroslava Bořity mezníkem. Čeští nekatoličtí stavové se tenkrát rozhodli zahájit svůj odboj demonstrativní politickou vraždou, defenestrací. Nebylo to dobré rozhodnutí, protože podle přesvědčení katolické strany do exekuce zázračně zasáhla Panna Maria a poprava se změnila ve frašku. Kdo seje vítr, sklízí bouři, a staroměstská exekuce 21. června 1621 už fraškou nebyla.

Jaroslav Bořita z Martinic byl vyhozen z okna místodržitelské kanceláře jako první, Slavata z Chlumu a Košumberka ho následoval a jako třetí vyletěl z okna mimo plán sekretář Fabricius. Jaroslav Bořita z Martinic se před vyhozením z okna poroučel pod ochranu Panny Marie a po pádu ze 17 metrové výšky zůstal nezraněn, Vilém Slavata z Chlumu a Košumberku byl sice vážně zraněn, ale přežil a sekretář Fabricius vyvázl také bez zranění. Po Jaroslavu Bořitovi ještě bylo z okna několikrát vystřeleno, ale byl jen lehce zraněn na ruce. Podle tradičního podání stihl Jaroslav Bořita před pádem ještě vykřiknout: „Jesu, Maria, miserere mei!“ Jeden ze stavů měl na to reagovat slovy: „Schválně, jestli mu ta jeho Marie pomůže.“ Když se poté díval z okna do příkopu a viděl Martinice živého, prý zvolal: „U všech svatých! Ona mu pomohla!“ Skutečnost, že všichni defenestrování zázračně přežili, vnesla do vědomí vzbouřenců zmatek a semínko pochybnosti, zda byl opravdu dobrý nápad zahájit vzpouru vraždou. Zázračná záchrana defenestrováných je zachycena na votivním obraze Viléma Slavaty z Chlumu a Košumberka od neznámého autora,

který se nachází na zámku v Telči. Je to významné svědectví dobového výkladu zázračné záchrany obou místodržících při defenestraci.

Sekretář Fabricius po dopadu neváhal a hned uprchl do Vídně. Slavata s Bořitou se uchýlili do Lobkovického paláce pod ochranu Polyxeny z Lobkovic, manželky nejvyššího kancléře Království českého, Zdeňka Vojtěcha Popela z Lobkovic.

Votivní obraz Viléma Slavaty z Chlumu a Košumberka, Telč

(pozn. redakce – Polyxena byla jednou z posledních členů rodu Pernštejnů, než se provdala nejprve do Rožmberského rodu a pak Lobkovického, a dětství trávila v nedaleké Litomyšli. Byla také dávkyní vzácné sochy Pražského jezulátka klášteru bosých karmelitánů u kostela Panny Marie Vítězné na Malé Straně. Tuto sochu dostala jako svatební dar od své matky Marie Manrique de Lara y Mendoza, která sošku přivezla ze Španělska. Poměrně dlouhou dobu tedy tato soška byla na zámku v Litomyšli).

Brzy po jejich příchodu přišli do Lobkovického paláce dva jezuité. Jeden z nich byl Bořitův osobní zpovědník, kterému se hned vyzpovídal. Ti

pak zprávu o defenestraci a o mariánském zázraku předali domácím představitelům řádu, a tak se zpráva rychle roznesla po jezuitské síti do celé katolické Evropy. Ještě téhož dne se do Lobkovického paláce dostavil hrabě Thurn s doprovodem a požadoval vydat místodržící, což Polyxena z Lobkovic rezolutně odmítla. Hrabě Thurn si mohl proti vůli charismatické šlechtičny odvést místodržící silou, ale neudělal to! Proč tak jednal, nevíme. Asi i on viděl v přežití defenestrováných zásah vyšší moci, a protože neměl čisté svědomí, zalekl se toho. Druhý den se stavové domluvili, že se Slavatou bude nakládáno jako s odsouzeným na smrt oběšením, který při exekuci spadl z šibenice, přežil a za stejný čin už nemohl být trestán. Večer uprchl Jaroslav Bořita z Prahy v převleku a po dobrodružné cestě se dostal do Bavorska. V Mnichově, kam dorazil 30. května, si konečně nechal od lékaře ošetřit střelné zranění. S manželkou a dětmi se setkal 17. června ve Straubingenu a zamířil s celou rodinou do Mnichova, kde se 20. června ubytovali. Zde začal působit v císařských službách jako diplomat. O situaci v Čechách dostával zprávy od Floriana Jetřicha Žďárského, snoubence své druhé nejstarší dcery Alžběty Korony. Jako horlivý mariánský ctitel určitě neopomenul navštívit Gnadenkapelle v necelých 50 km vzdáleném Altöttingu a poděkovat tu Panně Marii za svou zázračnou záchranu. V polovině ledna roku 1619 ho arciknížete a biskup Leopold V. pozval do Pasova a nabídl mu biskupský palác jako dočasné sídlo. V témže roce sem také přišel Vilém Slavata a několik dalších českých katolických šlechticů a Pasov se tak stal střediskem české předbělohorské emigrace.

Do Pasova se Jaroslav Bořita přistěhoval ještě v lednu roku 1619. V kapli své dočasné rezidence se ještě stihl setkat s Cranachovým obrazem Panny Marie, a to na něho, jako horlivého mariánského ctitele, silně zapůsobilo. Děkoval tu Panně Marii za svou záchranu a chodil se sem modlit. Když arcivévoda a biskup Leopold V. odešel s Cranachovým obrazem Panny Marie do Innsbrucku, začal Jaroslav Bořita navštěvovat soukromou kapli dómského děkana Marquarda von Schwendi na jeho zahradě, kde byla kopie Cranachovy Panny Marie. Jaroslav Bořita byl váženou osobností, byl místodržitelem v Čechách a toho času diplomatem v císařových službách. Nejvíc vážnosti mu ale přidávalo, že na vlastní kůži zakusil dotek milosti Panny Marie. Zvěst o tom, jak Panna Maria zázračně

zachránila v Praze v květnu roku 1618 tři defenestrované katolíky, se díky jezuitům rychle roznesla po celé katolické Evropě a Jaroslav Bořita byl prvním ze zachráněných.

Cranachův obraz Panny Marie měl díky svému pojetí, umělecké hodnotě a estetické působivosti velký potenciál stát se v dobovém katolickém prostředí známým a uctívaným milostným obrazem. K tomu ale došlo až později a jen v lokálním měřítku. Obraz byl soukromým majetkem a řadovým věřícím nebyl běžně dostupný. Za třicetileté války byl veřejně uctíván při mariánských pobožnostech, ale obyvatelé Innsbrucku jej pro svůj farní kostel, dnešní katedrálu, dostali až v roce 1650. Pasovská volná kopie Cranachova obrazu Panny Marie známá jako Panna Maria Pomocná (Mariahilf, případně také Pasovská Madona), svým větlem a rozšířením široko daleko překonala Cranachův originál. Její větlem a slávu jako milostného obrazu rozšířil pasovský dómský děkan Marquard von Schwendi. K tomu ale došlo až po roku 1620. V prvopočátcích se o vzestup její slávy spíš zasloužil Jaroslav Bořita, který se jako horlivý mariánský ctitel chodil do dřevěné kaple na zahradě dómského Marquarda von Schwendi k ní modlit a prosit o pomoc. Jeho prosby není složité odhalit, zcela jistě se modlil za to, aby císař a katolická víra v Čechách zvítězili.

Netrvalo dlouho a jeho prosby byly vyslyšeny! Stalo se tak 8. listopadu 1620 u Prahy na Bílé hoře, kde císařské vojsko za pomoci Panny Marie zvítězilo nad protestantskými rebely! Pomohl tomu bosý karmelitán Dominik à Jesu Maria, který na podzim roku 1620 táhl s katolickým vojskem na Prahu. Ve Štěnovicích u Plzně našel ve tvzi vydrancované protestantským vojskem pohozený a znesvěcený pozdně gotický deskový obraz Adorace narozeného Krista. Zobrazoval Svatou Rodinu a kromě Ježíška měly všechny postavy vypíchané oči. Obraz si vzal s sebou a před bitvou na Bílé hoře jím žehnal katolickým vojákům. Obraz byl 8. května 1622 přenesen do Říma a uložen do kostela Santa Maria della Vittoria. Tím vlastně byla pomoc Panny Marie na vítězství na Bílé hoře uznána. Splnění prosb Jaroslava Bořity a začínající třicetiletá náboženská válka přivodily počátkem dvacátých let dómskému děkanovi Marquardovi von Schwendi řadu zážitků mariánských vidění. Pod jejich vlivem pak postavil v roce 1622 na kopci Schulerberg (dnes Mariahilfberg)

pro milostný obraz Pasovské Madony kapli. Kvůli extrémně velkému počtu poutníků tu musel už v roce 1624 začít stavět kostel, který byl dokončen v roce 1627. O mocný impulz ke slávě a proslulosti obrazu Mariahilf se později zasloužil habsburský císař Leopold I. Když v roce 1683 Turci oblehli Vídeň, uprchl s rodinou a dvorem do Pasova, kde se denně modlil před obrazem Panny Marie Pomocné za vítězství. V boji proti Turkům se „Maria Hilf“ stalo bojovým pokřikem, za kterého Turci utrpěli v rozhodující bitvě u Kahlenbergu drtivou porážku. Pasovský obraz Mariahilf se pak stal státním milostným obrazem Habsburků. To už je ale jiný příběh.

My se vrátíme zpátky na konec roku 1619, kdy přibyl do Pasova Florian Jetřich Žďárský (*1598 - †1653), snoubenec Alžběty Korony (*1603 - †1649), dcery Jaroslava Bořity a požádal ho o její ruku. Svatba se konala před 6. dubnem roku 1620 v Pasově a je vysoce pravděpodobné, že jako svatební dar dostali novomanželé mimo jiné i kopii obrazu Panny Marie Pomocné. Kdo obraz novomanželům věnoval, ale nevíme. Mohl to být dómský děkan Marquard von Schwendi, který asi byl oddávajícím, nebo otec nevěsty Jaroslav Bořita. Nemá smysl zpochybňovat tvrzení fundátorky poutního chrámu Panny Marie Pomocné na Chlumku, Marie Maxmiliány Evy, hraběnky ze Žďáru, že autorem obrazu byl stejný malíř, který namaloval pasovský obraz Mariahilf. Na malbu další kopie byl časový prostor, protože Jaroslav Bořita dal Florianu Jetřichovi před svatbou splnit několik podmínek. Domněnku o svatebním daru potvrzuje i pohyb obrazu v rodině Žďárských. Z manželství Alžběty Korony a Floriana Jetřicha Žďárského vzešlo osm potomků, šest dcer a dva synové. Syn Ferdinand Jaroslav Eusebius (*1629) zemřel v dětském věku. Dospělého věku se dožil František Adam Eusebius Žďárský (*1623 - †1670), který ačkoli byl dědicem a pokračovatelem rodu, zůstal svobodný. Na sklonku života seznal, že jeho sestra Marie Maxmiliána Eva Terezie hraběnka ze Žďáru (*1633 – †1690) je jedinou oprávněnou dědičkou tohoto obrazu, protože se v její osobě spojily rody Martiniců a Slavatů, jejichž předky zázračně zachránila Panna Maria při defenestraci v roce 1618 před jistou smrtí. Proto, když v roce 1665 vážně onemocněl, povolal svou sestru Marii Maxmiliánu Evu k sobě a cennou rodinnou památku, kopii pasovského milostného obrazu Panny Marie Pomocné, věnoval jí. Marie Maxmiliána

Eva měla dost pádných důvodů být vděčnou a oddanou ctitelkou Panny Marie. Narodila se 8. září 1637 v Praze na Hradčanech, v místech, kde dnes stojí Černínský palác. Podle legendy přišla na svět bez známek života a její matka Alžběta Koruna se vroucně modlila k Panně Marii za její přežití. Současně se v blízké Loretě modlili kapucíni Loretánskou litanii, a při invokaci „Uzdravení nemocných, oroduj za nás“ Marie Maxmiliána procitla. Je pravděpodobné, že se sourozenci při předání obrazu mohli dohodnout, že pro tak vzácný obraz sestra postaví poutní kapli, a tak ji zpřístupní věřícím.

Jak to ale mohlo s prvními kopiemi obrazu Pasovské Madony vlastně být? První, „originální“ kopii zhotovil na objednávku pasovského dómského děkana Marquarda von Schwendi někdy mezi listopadem 1618 a březnem 1619 malíř Pius. Často se ale objevují zprávy, že Marquard von Schwendi nechal pořídit kopie dvě! Jednu měl umístit do dřevěné kaple na své zahradě na úpatí dnešního Mariahilfbergu k osobnímu uctívání a druhou kopii, která pak zůstala v majetku rodu, měl přechovávat ve své pracovně. Je ale otázkou, proč by si měl hned pořizovat kopie dvě? Smysl by dávalo, kdyby druhou kopii pořizoval s úmyslem darovat ji Alžbětě Koroně a Florianovi Jetřichovi Žďárskému k jejich svatbě. Také ale víme, že Marquard von Schwendi nechal v roce 1634 přenést jednu kopii Pasovské Madony do Schwendi, kde byla umístěna v zámecké kapli. Byl to nejspíš jeho odkaz, protože v tomto roce zemřel. V kostele sv. Štěpána ve Schwendi byl pro obraz Pasovské Madony vysvěcen samostatný oltář až v roce 1656. Poslední příslušník rodu Schwendi Johanna Margareth von Schwendi (*1672-†1727, provdané von Öttingen-Spielberg), provedla barokní přestavbu kostela sv. Štěpána ve Schwendi, při které byl obraz Pasovské Madony umístěn doprostřed hlavního oltáře.

Na závěr dodávám, že by bylo dobré, kdyby se této tématiky chopil skutečný historik. Kunsthistorické posouzení a porovnání obrazů Pasovské Madony by také mohlo napovědět, zda je obraz Panny Marie Pomocné na Chlumku druhou nebo dokonce první kopií Pasovské Madony. Porovnání přiložených nepřiliš kvalitních fotografií na první pohled vyznívá ve prospěch Chlumku.

Jaromír Černý

Milostný obraz Panny Marie Pomocné, Luže Chlumeček

Milostný obraz Panny Marie Pomocné, Schwendi

Zvony na Chlumku

Současný stav

Po celou dobu první republiky, druhé války a větší část komunistické éry byly věže Chlumku až symbolicky umlčené. Po více než 60 letech se podařilo věc napravit a pořídit 3 nové zvony, které pak také možná symbolicky začaly odbíjet postupný konec komunistické době a oznamovat blížící se změny k lepšímu. Nové 3 zvony se v těžké době podařilo místním věřícím pořídit v době hluboké normalizace, což se rovnalo téměř zázraku. Byly ulity zvonařskou dílnou z Brodku u Přerova, nyní známou jako zvonařská dílna Tomášková-Dytrychová.

Zvony jsou zavěšeny vysoko ve věžích těsně pod báněmi a přístup k nim není jednoduchý.

(Děkuji Petrovi Jiráskovi za pořízení fotografií.)

V severozápadní věži (vpravo při pohledu na průčelí) je zavěšena Maria, v severovýchodní věži 2 menší zvony - prostřední Václav a nejmenší Josef.

Dle pořízených fotografií jsou zvony zavěšeny na ocelových hlavách, které nyní nejsou příliš doporučovány, a obecně je návrat spíše

k dřevěným dubovým hlavám, které jsou ke zvonům šetrnější. Zvony jsou zdobeny poměrně prostě ornamenty s rostlinnými motivy. Největší Maria na pohledové straně kam se dá dostat má nápis Luže L.P. 1978, logo zvonářské firmy. Na protější straně lze očekávat Mariánský reliéf. Podle pamětníků byla zavěšena v dubnu 1979.

Prostřední zvon Václav má na přístupné části nápis „nedej zahynouti nám ni budoucím“ a na krku reliéf sv. Václava se svatováclavskou orlicí. Po stranách opět ornamenty s rostlinnými motivy stejného stylu jako u Marie i Josefa.

Nejmenší zvon Josef je opět ve stejném stylu – uprostřed na krku reliéf sv. Josefa s Ježíškem, v okolí ornamenty s rostlinnými motivy. Na dostupné straně nápis na lemu „Svatý Josefe, postrachu zlých duchů...“ lze očekávat pokračování ve smyslu „oroduj za nás“.

Jistě by bylo vhodné získat další informace o zvonech a o stavu zvonů a provést kampanologický průzkum nějakým diecézním odborníkem, a zda by ev. bylo možné k nim do budoucna pořídit a sladit i čtvrtý zvon. Současné zvony jsou spíše malé a vyšších tónů, takže by k nim slušel zvon s hlubším hlasem. Bylo by nutné ale zjistit, zda je to vůbec technicky možné.

Nyní pár dobových vzácných fotografií. Moc děkuji panu Zlatohlávkovi za jejich zapůjčení.

Příprava pod schodištěm

Tahání po schodech (více než 15 osob)

Václav už je před vchodem

... a Maria v kostele

Václav už stoupá na své místo, Josef ještě čeká.....

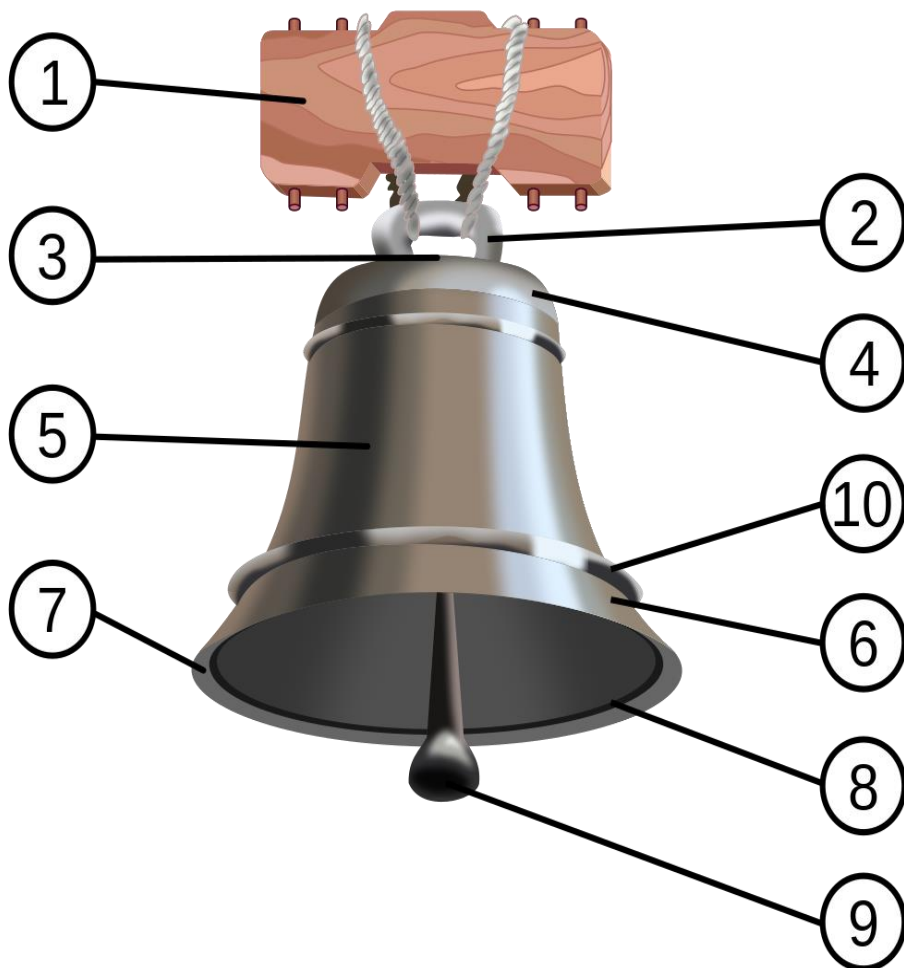
*Václav se blíží na místo
určení...*

...a i Josef se dočkal....

Něco o zvonech teoreticky...

Části zvonu: 1. hlava, 2. koruna, 3. čepec, 4. rameno, 5. krk, 6.lem, 7. věnec, 8. ústa, 9. srdce, 10. věnec

Zvon jako celek lze rozdělit na dvě základní části: *tělo* a *srdce*.

Tělo se dále dělí na čtyři části (odspoda): věnec, krk, čepec a koruna.

- *Věnec* je dolní část zvonu, do níž bije srdce. Tloušťka věnce (největší tloušťka těla zvonu) se podle úderů, kterým je vystavena, nazývá *rána* (též *šlak*, z německého *der Schlag*). Dolní část, zužující se konec od věnce směrem dolů se jmenuje *lem*.
- *Krk* je střední část těla zvonu mezi čepecem a věncem, hlavní plocha, na níž se uplatňuje nejvíce reliéfů a nápisů. Pro krk se velmi často užívá také název *plášť*, který má ještě vedlejší význam (hliněná forma pro odlití vnějšího profilu zvonu).
- *Čepec* je horní část těla zvonu, zpravidla lemovaná pásem nebo linkou. Horní ploše čepece se říká *příklop*, rozhraní mezi krkem a čepecem se nazývá *rameno*.
- *Koruna* slouží k upevnění zvonu na zvonové hlavě, proto se skládá z *uch* (též *ramen*). Ucha bývají všelijak uspořádána různým způsobem podle záměru zvonáře. Základní uspořádání je kolem centrálního ucha, které se nazývá *střední*, kolem nějž je různý počet *postranních uch*. U nových zvonů se dnes někdy užívá jen jedno, ploché ucho, tzv. *talířová koruna*.

Srdce je ve zvonu zpravidla zavěšeno na koženém pásu, tzv. *bandalíru*, který je upevněn na *vnitřní ucho* (též *šarnýr*), kterých může být i více.

Srdce se dále dělí na čtyři části (odshora): *oko*, sloužící k zavěšení, *dřík* – dlouhá část srdce, *pěst*, která při zvonění bije do věnce, a *rozeznívá* tak zvon, a *výpusť* - dolní zakončení srdce zvonu. Výpusť byla v minulosti často přexponována přílišnou hmotností a ještě na svém konci rozšířena v tzv. *kotvu*. U zvonů, u nichž se rozhoupává pouze srdce a nikoli celý zvon, slouží výpusť k zavěšení provazu, aby se při vyzvánění nedostal mezi srdce a věnec.

Dolní otvor zvonu se nazývá *ústa*, což se pěkně shoduje s pojmem *hlas*, jak se říká zvuku zvonu. Průřez (profil) zvonu je *žebro*.

(PR)

Nejlepší vánoční dárek – prostří místo u vánočního stolu hladovějícímu dítěti

Jestliže nevíte, co darovat letos pod stromeček, máme pro vás tip na dárek, který udělá radost všem lidem dobré vůle a navíc reálně mění lidské životy. Hnutí Mary's Meals pomáhá už více než dvěma a čtvrt milionu dětí na celém světě. Poskytuje jim vydatné jídlo v místě jejich vzdělávání, aby se mohly lépe soustředit a hodně se toho naučily. To přináší naději příští generaci a doslova zachraňuje životy. Letos o Vánocích se můžete k hnutí připojit a prostříť jeden nebo i více virtuálních talířů u vašeho stolu za pouhých 459 Kč. Tím zajistíte jídlo jednomu dítěti na celý školní rok. Stůl prostřete zakoupením tištěného nebo elektronického poukazu na eshopu hnutí Mary's Meals zde: <https://eshop.marysmeals.cz/darkovy-poukaz-misto-u-vanocniho-stolu/>, případně navštivte www.mistouvanocihostolu.cz.

Misto u Vánočního Stolu

Děkujeme Vám, že jste pozvali k vánočnímu stolu Mary's Meals další hladovějící dítě!

www.marysmeals.cz

Mary's Meals Česká republika z.s., Cívčubí 843/8a, 638 00 Brno
 IČ: 0808739 | e-mail: akce@marysmeals.cz | tel: +420 703 686 407
 Email: info@marysmeals.cz | @marysmealscz

mary's meals
 • simple solutions
 • to world hunger

VESELÉ VÁNOCE
 s úžasným dárkem
 radosti a naděje

Tříkrálová sbírka 2023 v Luži a okolí

V sobotu 7. ledna 2023 proběhla za podpory a pomoci farnosti v Luži, Hroubovicích a Lozicích Tříkrálová sbírka. Děkujeme všem malým i velkým koledníkům za tradiční pomoc. Děkujeme Vám všem, kteří jste otevřeli svá srdce a dveře a přispěli do Tříkrálové sbírky.

Vše, co na Charitě děláme, směřuje k tomu, aby naši klienti a pacienti mohli zůstat se svými rodinami a blízkými v přirozeném prostředí – doma. Naše zdravotní sestry, pečovatelky, sociální pracovníci denně poskytují terénní péči stovkám potřebných. Jsme velice vděční za dary do Tříkrálové sbírky, které využíváme k rozvoji a rozšíření těchto služeb. Moc mě těší, že finance na vybudování nových středisek pomáhají následně mnoho let velkému množství těch, kteří naši pomoc potřebují.

Vaše tříkrálové dary v roce 2023 Oblastní charita Pardubice využije k vybudování zázemí mobilního hospice a paliativní ambulance a k přípravě dvou nových středisek charitních služeb.

S vděčností za Vaše dary a s přáním zdraví, štěstí a požehnání v roce 2023 Marie Hubálková, ředitelka Oblastní charity Pardubice

Topení v kostele na Chlumku.

Nedávno mi někdo řekl docela s i nadšením, tak konečně máme na Chlumu vytápění v kostele. Není to nainstalované ještě ve všech lavicích, ale ti co ho využívají, jsou s ním spokojeni a to potěší. Chtěl bych touto cestou poděkovat všem, kteří se na těchto pracích podíleli poděkovat, především panu V. Sedlákovi a Fr. Doležalovi. (o j)

Trocha nekorektního humoru...

Křesťan, který se nedoveďe smát, ztrácí kus svého světla pro tento svět – Don Diego Goso

A nyní spíše něco k zamyšlení

V jedné internetovské diskuzi mě zaujal příspěvek jednoho člověka, nekatolíka, k současné situaci

NĚCO SE MUSELO STÁT

Když už se nám zdálo, že bude líp, začalo nám být hůř, a ještě hůř bude! Kdybych byl katolík, zvolal bych: Je to trest boží za rozežranost a přežranost. Za jahody v zimě, za asfalt na lesních stezkách, za podnikatelské baroko, za sto televizních stanic. Za rodiny bez manželství a za děti bez tatínků, za tři sta pohlaví, za internet nacpaný takovými moudrostmi, které bych nenapsal ani já.....

(PR)

Modlitba za uplynulý rok

Dobrý Bože, chci ti poděkovat za všechno, co jsi mi v uplynulém roce daroval.

Provázel jsi mě a chránil před tím, abych nezabloudil.

Daroval jsi mému životu úrodnost. Děkuji ti za všechno, co ve mně vyrostlo, a za všechno, co se skrze mě událo pro druhé.

Když se ohlížím zpět za uplynulým rokem, napadá mě leccos, co nebylo zas tak dobré. Často jsem byl dost nevšímavý a prostě jen tak vplul do dne.

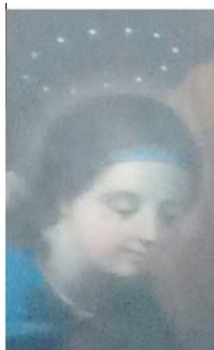
Propásl jsem mnohé příležitosti k setkání a novému začátku ve vztazích s druhými lidmi. Také jsem lidi zraňoval, protože jsem příliš kroužil kolem sebe a nebyl citlivý vůči situaci druhých.

Odpusť, co jsem propásl nebo udělal špatně.

Důvěřuji ve tvé odpuštění a chci pohřbít všechno, co mě obtěžuje, abych mohl vstoupit do nového roku jako nový člověk.

Myslím také na všechny lidi, s nimiž jsem se v uplynulém roce dělil o svůj život, se kterými jsem se setkal. Žehnej jim, aby si stále uvědomovali, že jsou pod tvou žehnající rukou. Daruj jim ducha vděčnosti, aby vděčně vložili uplynulý rok do tvých dobrých rukou a plni důvěry vykročili do nového roku. Amen

Anselm Grün

Ahoj holky a kluci!

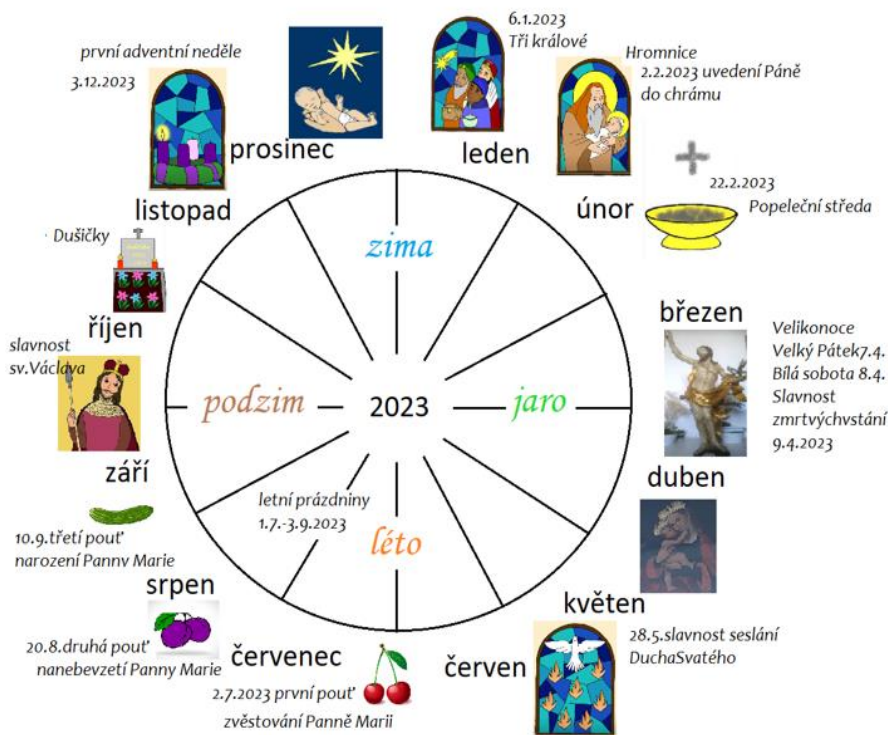
A máme tu nový rok s krásným novým číslem 2023.

Co nás v novém roce čeká?

Co nového nám přinese?

Na co se těšíme?

Na obrázku je zpodobněn rok jako kruh nebo ciferník rozdělený do ročních období a měsíců, takový názorný kruhový kalendář s vyznačenými svátky. Můžete si do něho doplnit narozeniny a svátky vašich nejbližších.

Milé děti, moc se těším na naše nedělní setkávání na Chlumečku, ať je pro vás a všechny vaše blízké nový rok pokojný a šťastný! Vaše Maruška z obrazu

OLTÁŘ SVATÉ APOLENY

se krčí schovaný za novou moderní zpevědnicí.
 Apolena žila v egyptské zemi asi 2 století od narození Pána Ježíše.
 Věnovala se službě v chrámu, byla jáhenkou, dcerou významného
 senátora nebo možná i krále.

Protože se odmítla klanět pohanským bohům, podstoupila bolestivé mučení, při kterém jí vytrhli zuby. A tak se stala patronkou zubařů a všech, kterým bolavé zoubky nedají spát.

První anděl nese uhlí, symbol upálení

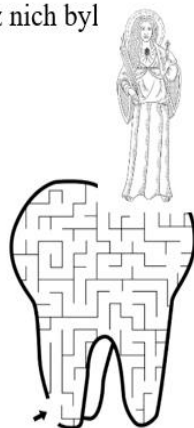
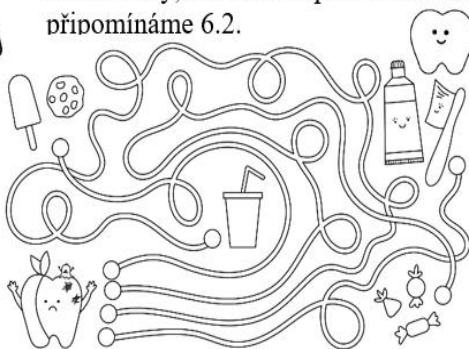
Druhý anděl nese palmovou ratolest, symbol mučednictví

Jezuité se účastnili mnoha misii, třeba i do Japonska.

Tam měli tisíce následovníků. Jedním z nich byl Pavel Míky, kterého si spolu s dalšími připomínáme 6.2.

Apolenky
 slaví svátek
 9.února

- V kostele na Chlumku za zadními lavicemi je umístěna pokladnička, kam také můžete přispět na **opravu kostela ve Voleticích - transparentní účet**, na který můžete přispět na opravu kostela ve Voleticích - **000000-6012186399/0800**. Za dary Pán Bůh zaplatí.
- Statistika 2022

2022	Křty	Svatby	pohřby
Luže	18	11	6
Řepníky	1	0	1
Jenišovice	0	0	0
Celkem:	19	11	7

- Děkuji svým farníkům, že se podílejí na rozvoji života ve víře v lužské farnosti a do Nového roku 2023 ať nás všechny provází Boží požehnání a ochraňuje Matka Boží. o. Josef

Chlumeček číslo 1/2023 (leden - únor)

Redakce: P. J. Hubálek (oJ), Š. Kostelecká (ŠK),

M. Doležalová (MD), P. Remeš (PR), Johanka Jirásková (JJ)

Uvítáme vaše příspěvky i pomoc při tvorbě časopisu – kontaktní email

Pavrem@seznam.cz

uzavírka příspěvků na březen 2023 je 25.2.2023

Neprodejné, pro vlastní potřebu.

Vydává: Římskokatolická farnost Luže, Komenského 137,

tel: 469671110, č.úctu 1142883309/0800, web: <http://www.chlumek.net>